

LERAKTÁK A MINDSZENTY-KÖZPONT ALAPKÖVÉT

HITELESEN BEMUTATNI AZ EGYKORI APÁTPLÉBÁNOS ÉLETÉT

■ 8,3 milliárd forintos állami beruházás keretében épül fel Zalaegerszegen a Mindszenty-neum, melynek alapkövét ünnepélyes keretek között rakták le csütörtökön a Batthyány utcában, a Göcseji Múzeum épületének szomszédságában.

– pet –

A város egykori apátplébánosának, Mindszenty (Pehm) Józsefnek, illetve a kommunista diktatúra egyházüldözéseinek emléket állító zárandóközpont a Modern Városok Program keretében épül fel. A Göcseji Múzeum új épületszárnya a tervek szerint 2021 őszére lesz kész.

Az ünnepélyes alapkövetélen jelen volt többek között Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, dr. Erdő Péter bíboros, esztergomi érsek, dr. Székely János szombathelyi megyés püspök, valamint dr. Udvardy György veszprémi érsek. A meghívott vendégeket Bőjte Sándor Zsolt, a körzet önkormányzati képviselője köszöntötte. Mint fogalmazott: lélegzetelállító pillanat ez a mai, hiszen az alapkövetélen azt jelzi, hogy végre létrejöhét mindaz, amit eddig csak elképzeltünk.

Mindszenty József életét és zalaegerszegi időszakát Balaicz Zoltán polgármester elevenítette fel beszédében. Többek között elhangzott: 1917-ben érkezett a zalai megyeszékhelyre hitoktatónak Phem József, aki 1919-ben vette át a plébánia vezetését, és 25 éven át, 1944-ig volt a város apátplébánosa.

(Folytatás az 5. oldalon.)

TÁRLATVEZETÉSEKSEL, TÁBOROKKAL

■ A Gébárti Kézművesek Háza július elsején fogadta első csoportját, a zalacsányi általános iskola Erzsébet-táboros diákjait. A koronavírus-járvány két és fél hónapos kényszerűznetre ítélte a házat, amely június 25-étől újra nyitva tart. Az év hátralévő részében több program is várja az érdeklődőket, melyekről Prokné Timer Gyöngyi intézményegység-vezetővel beszélgettünk.

– Antal Livia –

– Egyelőre hétfőtől csütörtökig, naponta tíz órától 15 óráig tarthatunk nyitva. A szabályok közé tartozik az is, hogy kötelező a szájmasc viselése, és egyszerre maximum 20 fő tartózkodhat a házban. Az újranyitással pályázati programjaink is

folytatódhatnak, melyek megtartása azért fontos számunkra, mert ezek támogatott programok, illetve bevételi forrást jelentenek. Reméljük, a december végi határidőig valamennyit meg tudjuk valósítani, hogy maximálisan felhasználhassuk az elnyert támogatásokat. (Folytatás az 3. oldalon.)

www.vizeshazfalak.hu
Vizes falak Ingyenes felmérés!
 Utólagos szigetelése lemezprésléses technológiával!
Tóser Árpád
 Vízszigetelő KFT
 30/458 7717 · 20/246 2502 · 74/467 355

MÚZEUMI GYŰJTÉS

■ Helyi cégek és magánszemélyek segítségével és támogatását kért a Göcseji Múzeum annak érdekében, hogy az év elején előkerült – Zalaegerszeg egykori vásárterét ábrázoló – 19. századi dagerrotípát jogszzerűen felhasználhassák, illetve bemutathassák az új állandó kiállításukon.

Idén februárban a párizsi Francia Fotográfiai Társaság gyűjteményéből előkerült egy 1840-es évekre datálható dagerrotípia, mely a város egykori vásárterét (ma Kazinczy tér) ábrázolja. A fotó- és hely-

történeti ritkaságra Fislis Éva (a Magyar Nemzeti Múzeum történésze és Történeti Fényképtárának munkatársa) akad rá, párizsi kutatómunkája közben.

(Folytatás az 5. oldalon.)

MOTOROLAJOK

SONAX AUTÓÁPOLÁSI CIKKEK ÉS ALKATRÉSZEK
KEDVEZŐ ÁRON KAPHATÓK!

ÚJ TERMÉK!
XADO **OLAJOK ÉS OLAJADALÉKOK**

 • olcsóbb üzemanyagköltség
 • kopás elleni védelem
 • hosszabb élettartam
 • kisebb olajfogyasztás
 • könnyebb indítás
 • kisebb zaj és rezonancia
Zalaegerszeg, Göcseji u. 9. · Tel.: 92/401-741

Acél-szerkezetes Bomstal garázsok
 Korszerű technológia! **NYÁRI AKCIÓ** augusztus 31-ig
165.000 Ft-tól
 Horganyzott vázszerkezet, színes lemez! 3x5 méteres
*Három színben: sötétbarna, sötétpiros, fehér.
Csarnokok, tárolók különböző méretben
109.800 Ft
 Kutyakennel 3x2 m
Megrendelés: 06-30/748-5923
06-30/747-7376 www.bomstal.hu

Veliünk édesebb!

Rendezvényekre, lakodalmakra hagyományos és egyedi torták, sütemények készítését vállaljuk!
Telefon: 92/346-197
ZALAEGERSZEG, TÜTTŐSSY u. 20.
edensuti@gmail.com
 Nyitva
 hétfő-szombat: 8.00-18.00
 vasárnap: 8.00-12.00 óráig

Sprint-Tüzép Kft.
Zalaegerszeg, Ságodi úti ipartelep
Beton helyszínre szállítással!
KAVICS-HOMOK:
 – osztályozott, mosott, homokos kavics 0-4-es, 0-8-as, 0-16-os, 0-24-es, 0-32-es
 – osztályozott, mosott kavics 4-8-as, 16-32-es, 32-80-as
 – bányakavics
 – osztályozott, mosott homok 0-1-es
 – rezi vakoló homok
 – szürke homok
 – szürke kavics
MÉSZKŐ: **20% kedvezményt** helyszínre szállítás esetén (mind az ömlesztett anyagokból)
 – vegyes mészkő
 – mészkőzúalék 4-11-es (temetőbe, parkolóba)
 – osztályozott mészkőzúalék
BAZALT:
 – bazalt 0-80-as, 0-22-es
 – bazalt zúalék 0-4-es, 2-4-es, 4-11-es
Falazó- és vakolóhabarcs
Mészhidrát
Zsalukövek
Falazóelemek
Cementesztrich
Töltésföld (nagy tételben is)
Termőföld
Betonvasháló
Betonvas
Áthidaló
Beremendi cement
Téglák
Térkövek
Egyéb építőanyagok
Tel.: 92/348-922, 30/238-6844
Kérésére a terméket helyszínre szállítjuk.
 Nyitva tartás:
 H-P: 7-17 óráig
 Szo.: 7.30-12 óráig
www.sprinttuzep.hu

Az akció 2020. augusztus 15-ig érvényes.

LERAKTÁK A MINDSZENTY-KÖZPONT ALAPKÖVÉT

HITELESEN BEMUTATNI AZ EGYKORI APÁTPLÉBÁNOS ÉLETÉT

(Folytatás az 1. oldalról.)

A zalai megyeszékhelyen eltöltött összesen 27 év Mindszenty József életútjában és Zalaegerszeg történetében is meghatározó volt. Ideológiai szempontból sokféleképpen lehet tekinteni az egykori zalaegerszegi apátplébános, majd bíboros életművére. Egy azonban bizonyos: ő a 20. századi történelmünk egyik legnagyobb hatású alakja, melyet Zalaegerszegen jó értelemben véve nem kihasználni súlyos mulasztás lenne – fogalmazott a polgármester. Hozzátette: Mindszenty József az egyetlen olyan, Zalaegerszeghez kötődő történelmi személyiség, akit nem csak Magyarországon, hanem Európában és szerte a világban is ismernek. Ezt mindenképpen érdemes idegenforgalmi vonzerővé tenni, hogy azt más európai városok teszik, ha van egy boldogga, vagy szentté avatott történelmi személyiségük. Mindszenty József aktív életének legnagyobb részét itt töltötte, ezalatt lelkesen, a szegények segítésében, valamint gyakorlati és építő tevékenységében óriási hatással volt a városra. Munkája nyomán számos épület és intézmény jött létre. 1944-ben került el Zalaegerszegről, miután XII. Pius pápa vesprémi püspökké nevezte ki. Ezt követően

mind a náci, mind a bolsevik hatalom üldözte.

Mindszenty 2012-ben Zalaegerszeg posztumusz díszpolgára lett, emléket őriz többek között a róla elnevezett tér, a nagytemplom mellett a szobor, az iskola, és hamarosan ez az új múzeumi szárny és zárandokközpont is. Az épülő Mindszentyneum célja az, hogy hitelesen mutassa be Zalaegerszeg legismertebb történelmi személyiségének életét, helyi tevékenységét, valamint a kommunista diktatúra egyházüldözését. A hazai és határon túli látogatók egy modern, 21. századi, kicsit a Terror Házaéra hasonlító interaktív múzeumot tekintethetnek majd meg, ami a vallási turizmusnak is célpontja lesz – hangzott el.

Szerencsénk van, hogy annak idején egy ilyen óriási ember járt közöttünk majdnem harminc évig – fogalmazott Vigh László országgyűlési képviselő, aki szintén örömet fejezte ki a város most épülő új kulturális intézménye iránt.

Mindszenty életpéldája erkölcsi irányító volt életében, és az napjainkban is. A keresztény realizmus alapján mondott ellent mind a faji alapú szocializmusnak, vagyis a náciizmusnak és az osztály alapú szocializmusnak is – kezdte beszédét

Semjén Zsolt. Hozzátette: az egyik rendszer a faji a másik pedig az osztálygyűlöletre épített. Mindszenty József ezzel szemben mindig a szeretetre épített. A bíboros élete jó szimbóluma annak, hogy a náciizmus és a bolsevizmus lényege szerint egyforma: ember- és istenellenes. Életműve ma is eligazítást jelent; spirituálisan mindenképpen, de politikailag is – fogalmazott.

A Mindszentyneum alapkövét a díszvendégek, valamint a kormányhivatal, a megyei és a városi önkormányzat vezetői helyezték el. A ceremónia keretében Erdő Péter bíboros áldotta meg a földbe helyezett időkapuzatát és a leendő zárandokközpont alapkövét.

Az új kulturális tér pincészetében többek között raktárak, restaurátóműhelyek, valamint a középkori várfal omlóit és a téglágot bementető kiállítótér kap helyet. A földszinten többek között előcsarnok, jegypénztár, ajándékbolt, egy 120 fő befogadására alkalmas szakmai konferenciaterem létesül. Az első emeleten pedig a múzeumpedagógiai terem, a filmvetítő, a gyermekfoglalkoztató és az állandó kiállítás található majd. Utóbbi folytatódik a második emeleten is, a tetőtérben pedig időszakos kiállítások és panorámás tetőtér kerül kialakításra.

HIÁNYPÓTLÓ KIADVÁNY A HELYI ALKOTÓKRÓL

A ZALAEGERSZEGI KÉPZŐMŰVÉSZET ÜNNEPE

■ Már tavasszal megjelent, ám a koronavírus-járvány miatt csak most mutatták be hivatalosan a Képzőművészet Zalaegerszegen című albumot. Mint arról lapunkban már korábban beszámoltunk, dr. Kostyál László művészettörténész és Seres Péter fotográfus két évig zalló közös munkája nyomán készült el az impozáns kiadvány, mely a 19. századtól napjainkig mutatja be a városban született, vagy itt élő és alkotó, illetve innen elszármazott művészeket.

– pP –

A város Dísztermében rendezett kötetbemutatón Balaicz Zoltán polgármester köszöntötte a két szerkesztőt, és az eseményen megjelent képzőművészeket. Mint fogalmazott: Zalaegerszeg mindig is olyan város volt, mely büszke művészeire, jól reprezentálja ezt a szellemiséget a most megjelent könyv is. A kötet nem előzmények nélkül való, hiszen Seres Péter a város első írásos említésének 770. évfordulójára már szerkesztett egy várostörténelmi képes albumot. Ezt követően fogalmazódott meg benne a gondolat, hogy jó lenne egy olyan kiadvány, mely csak a helyi művészeket mutatja be. Az ötlettel aztán felkereste a polgármestert is. Az album végül egy TOP-os pályázatnak köszönhetően jelenhetett meg; 364 oldal, 1000 példányban, összesen 71 zalaegerszegi, vagy a városhoz valamilyen formában kötődő képzőművész bemutatva. Az apropó pedig – az előzményeket tekintve – lehet Zalaegerszeg rendezett tanácsú városává válásának ideje, 135. évfordulója is.

A kiadvány tartalmazza az alkotóművészek életrajzi adatait, egy rövid művészettörténelmi értékelést, valamint a legjellegzetesebb művek fotóját. Utóbbiak túlnyomó többségét Seres Péter készítette. A fotográfus elmondta: a zalaegerszegi képzőművészet ünnepe ez a könyv. A borító pedig egy igazi kuriózum, hiszen a 71 alkotó egy-egy művének részletéből látható egy mátrix: a kiragadott részek „összeillesztéséből” tulajdonképpen egy közös alkotás született. Seres Péter úgy fogalmazott: ennyi ember és ennyi korszak bemutatásánál nem volt egyszerű kitalálni a könyv szerkezetét és terjedelmét sem. Vagyis, hogy miképp mutassák be hatékonyan az egykor itt élő, vagy a jelenleg itt alkotó művészek munkásságát. Végül az a megoldás született,

hogy nem a hagyományos ábécésrendben, hanem születésük éve szerint kerülnek a kötetbe. Elkerülve így azt, hogy egy 19. századi alkotó után, egy mostani fiatal művésszel találkozzunk a la-

pokon, és fordítva. A kötet így az 1875-ös születésű Léránt János festőművész munkásságával indul, és az 1991-ben született Agg Lili festőművészről szóló sorokkal fejeződik be.

Az album bevezetéseként dr. Kostyál László tanulmányát olvashatjuk, aki – mint azt a bemutatón elmondta – a polgári értelemben vett képzőművészetet vette alapul. A helyi művészeti életet pedig három nagy korszakra osztotta: az első az 1900–1945 közötti éveket, a második az 1945–1990 közötti időszakot, a harmadik pedig a rendszerváltozástól napjainkig terjedő évtizedeket foglalja magában. Mint fogalmazott: az alkotók pályafutásán túl, próbálta bemutatni a művészeti élet kereteit és feltételeit is.

Bár a 71 művészt jelen tudósításban lehetetlen lenne felsorolni, összességében dicséretes, hogy nemcsak a festészet, a szobrászat és grafika képviselteti magát a kötetben, hanem az iparművészet/formatervezés és a tűzőmánc is (többek között Lepsényi Imre és Németh Klára személyében). Bár már ezen a ponton érezhető némi hiányosság, hiszen pél-

dául Nagy Szilvia képzőművész nem került a kötetbe. (Azt maguk a szerkesztők is elismerték, hogy ha most kéne összeállítani a könyvet, újabb neveket bővílné lista.) Az albumot lapozva kissé az is zavaró, hogy külön fejezetbe tették az itt élő és alkotó művészeket, és azokat, akik már elszármaztak a városból (utóbbiak így jóval kevesebb oldalon is mutatkozhatnak be). Hogy mi alapján döntött el, hogy ki számít „elszármazottnak”, az azonban nem minden esetben világos. Hiszen például Dús László

képzőművész – aki 1974-től az Egyesült Államokban, jelenleg pedig Budapesten él –, valamint Ernst András – aki nagykanizsai születésű művészként néhány évig tanított csak a városban, majd Pécsre költözött –, a „helyiek” közé került. Ezzel szemben mondjuk Borbás Helga, aki ugyan pár éve Bécsben él, ám festményein rendszeresen jelen van az itteni csoportos tárlatokon, vagy Gyerák Petra, aki nagyjából 20 kilométerre lakik Zalaegerszegtől viszont az „elszármazott” fejezetbe sorolódott.

Ezeket eltekintve mégis hiánypótló könyv született, mely jól tükrözi az elmúlt több mint száz esztendő művészeti törekvéseit, és az aktuális irányzatokat. Ráadásul rengeteg kevesebb ismert, ritkán fókuszba kerülő, vagy elfeledett alkotó alakja bontakozik ki az olvasó előtt; és bizony sokszor mester munkákat láthatunk tőlük.

A Képzőművészet Zalaegerszegen című könyv kereskedelmi forgalomba ugyan nem kerül, ám a könyvtárakban bárki számára elérhető lesz. A Kvártélyház Kft. jegypénztárában pedig a készlet erejéig hozzáférhető.

HASONMÁSOK A KVÁRTÉLYHÁZBAN

A HETVENES ÉVEK HANGULATÁT IDÉZI A DARAB

■ Igazi nyári szórakozást és fülbemászó slágereket ígér a Hasonmások című revü-musical. A Kvártélyházi Szabadtéri Színház idei legújabb bemutatja ugyanakkor az 1970-es évek minden napját, fonásait is igyekszik bemutatni a közönségnek. Persze vicces formában.

– pet –

Pozsgai Zsolt író 2013-ban készült művét Tompagábor Kornél vízi színre, a zene pedig Nagy Tibor zeneszerző munkáját dicséri. A Hasonmások ősbemutató lesz, hiszen eddig még sehol sem került közönség elé a darab. Ezért a nyári színház első olvasópróbáján

mint ahogy az sem, hogy mondjuk ügynököket neveltsen. A cél sokkal inkább a szórakoztatás; hogy az említett időszakot kissé groteszk, vicces formában ábrázolják, sok helyzetkomikummal, na és igazi slágerekkel. Felcsendül például a „Táncoló fekete lakkcipők”, az „Ez majdnem szerelem volt”, és a „Száguldás, Porsche, szerelem”

– mely ezúttal sajtónyilvános volt – maguk a szerzők is jelen voltak.

Azt a sort folytatja ez az előadás, amit a Hotel Mentholal, a Szép nyári nappal, vagy akár a Padlással elkezdünk. Vagyis a rendszerváltozás előtti korszakot idézzük meg egy kicsit humoros, szórakoztató formában. Sok-sok zenével – válaszolta kérdésünkre Tompagábor Kornél rendező. Megjelenik a tanácselnökök, az operatív ügynökök, elvtársak, vagyis a kommunizmus világa. Mindez egy kaszinó alapítása köré szervezve. A kiindulási helyzet ugyanis az, hogy a hetvenes évek Magyarországon, egy kisvárosban a tanácselnök megalapítja az első kaszinót. A nyitónapokra pedig meghívja az ország két legnépszerűbb énekesét. Ebből adódik aztán majd a bonyodalom.

A rendező hozzátette: a darab szembesít minket azzal, hogy hogyan is nézett ki ez a világ. De nem bántó, vagy ítélkező módon. Ez nem is célja az előadásnak,

is. Az egyik érdekesség pedig az lesz, hogy mivel a darab szerint a Kaszinóban a helyi néptáncosport is fellép, az előadás szereplői között a Zalai Táncegyüttes néhány tagját is láthatja a közönség. Így például Kósa Ruben, a „zalasok” vezetője, színészként is kipróbálhatja most magát.

Az olvasópróbán Nagy Tibor zeneszerző elmondta: olyan népszerű slágereket szedett csokorba az előadáshoz, melyeket korábban a legismertebb hazai előadók, énekeseknek írt. Most kitalált szereplők számára rendezte össze a dalokat, amik jól passzolnak majd a hetvenes években játszódó sztorhoz. Remekül visszaadva a korszak hangulatát.

Csakúgy, mint az a néhány régi tárgy, újság és személyes emlék, amit Tompagábor hozott el az első próbára, afféle szemléltetésként. Hiszen a színészek jó részének még a szülei is csak gyermekek voltak a hetvenes években.

Pozsgai Zsolt mindehhez hoz-

zátette: örül, hogy a járvány ellenére még sikerül összehozni az előadást, hiszen minden bizonytalan volt még néhány héttel ezelőtt is. Tompagábor Kornéllal és Nagy Tiborral már korábban is dolgoztak együtt, és a zalaegerszegi színházi „terep” sem ismeretlen számára. Mint mondta, a Hasonmások megtörtént eseten alapul; valóban volt egy kisváros, ahol a tanácselnök kaszinót alapított. Hogy miért ez lett a darab címe? Nos, nyilván valami titok lappang a háttérben, és valakik attergói valakiknek.

Az előadás ősbemutatójára július 31-én kerül sor. A főbb szerepekben pedig Borbély Richárdot, Foki Veronikát, Hertelendy Attilát, Kovács Virágot, Szakály Aurélt és Ticz Andrást láthatja a közönség.

GYŪJTÉS A DAGERROTÍPIA HASZNÁLATAÉRT

A ZALAEGERSZEGIEK SEGÍTSÉGÉT KÉRI A MŰZEUM

(Folytatás az 1. oldalról.)

A kép azonosítását nagymértékben segítette egy, a háttérben látható cégábrája: „Anisits Pál vegyeskereskedése”. Innen a nyomok egyértelműen Zalaegerszegre vezettek; a levéltár munkatársainak (Kulcsár Bálintnak és Molnár Andrásnak), és két muzeológusnak (Béres Katalinnak és Megyeri Annának) köszönhetően egyértelművé vált, hogy a fotográfia a zalai megyeszékhely egykori vásárterét ábrázolja.

A kurióznak számító fotó országos visszhangot váltott ki, és a helybeliek is óriási érdeklődéssel kísérték a dagerrotípia előkerülését. Ezt a lelkesedést látva döntött úgy a múzeum, hogy amennyiben lehetséges, a kép nagytitkát bemutatták a most készülő, új várostörténelmi kiállításukon. A múzeum épületének felújítását követően, várhatóan 2021 decemberében nyílnak meg a tárlat.

Béres Katalin történész, az állandó kiállítás kurátora az intézmény pénteki sajtótájékoztatóján

elmondta: fel is vették a kapcsolatot a Francia Fotográfiai Társasággal, s hosszas levelezésbe kezdtek a kép felhasználási jogáért. A párizsi intézmény 1950 eurót (körülbelül 650 ezer forintot) kér a dagerrotípia 10 évre szóló használati jogáért. Ez az összeg sajnos nem áll a Göcseji Múzeum rendelkezésére, ezért a zalaegerszegi cégekhez, magánszemélyekhez fordulnak segítségért, hogy aki tudja, lehetőségeihez mérten támogassa a kezdeményezést.

– A dagerrotípia előkerülése fellelkesítette a kiállítás grafikai tervezőit is, akik azonnal el is készítették az *Elődeink élete* című állandó kiállítás új látványtervét, immár az előkerült fotográfiával. Szeretnénk, ha egy poszter méretű nagytitkát tudnánk bemutatni a látogatóknak ezt a ritkaságot – fogalmazott a történész.

Hozzátette: bíznak abban, hogy a koronavírus okozta óriási problémák ellenére is megmaradt a városlakók lelkesedése, és talán örömmel adakoznak egy ilyen ne-

Az új állandó kiállításon is szerepelne a dagerrotípia (balról).

mes és várostörténelmi szempontból is jelentős cél érdekében.

Annál is inkább, mert az előkerült dagerrotípia lett most Zalaegerszeg első hiteles ábrázolása. Év elejéig senkinek fogalma sem volt arról, hogy létezik ez a fotográfia – mondta dr. Kostyál László művészettörténész, a Göcseji Múzeum megbízott igazgatója a sajtótájékoztatón. A felvétel – melyet való-

színűleg egy utazó készített az Arany Bányás Szálló ablakából – az 1840-es évek második feléből származik. Ez a dátum amiatt is fontos, mert a legkorábbi magyarországi dagerrotípia 1840-ből való, tehát a zalaegerszegi ábrázolás is egy, nagyon korai és értékes példány.

A közösségi gyűjtéssel kapcsolatban elhangzott: a múzeum egy külön számlaszámot nyitott, erre várják a lakosság, illetve a cégek, vállalkozások, adakozó kedvű emberek adományait. Bizva abban, hogy sikerül összegyűjteni a szükséges összeget.

Számlaszám: Göcseji Múzeum Dagerrotípia 11749008-15433114-10190009